

Вдосконалення системи  
контролю безпеки  
харчових продуктів  
в Україні

Проект фінансується ЄС



Improvement of Food Safety  
Control System  
in Ukraine

A project funded by the EU

**Надання споживачам  
інформації про харчові  
продукти  
Позначка придатності та  
ідентифікаційний знак**

Вдосконалення системи  
контролю безпеки  
харчових продуктів  
в Україні

Проект фінансується ЄС



Improvement of Food Safety  
Control System  
in Ukraine

A project funded by the EU

# Позначка придатності та ідентифікаційний знак

Яна Добідовська

Експерт з питань європейського законодавства

Вдосконалення системи  
контролю безпеки  
харчових продуктів  
в Україні

Проект фінансується ЄС



Improvement of Food Safety  
Control System  
in Ukraine

A project funded by the EU

## ПОЗНАЧКА ПРИДАТНОСТІ ТА ІДЕНТИФІКАЦІЙНИЙ ЗНАК РЕГЛАМЕНТ № 853/2004

### Стаття 5: Позначка придатності та ідентифікаційний знак

1. Оператори ринку не можуть розміщувати на ринку продукт тваринного походження, якщо:
  - а) продукт не має **позначки придатності у відповідності із Регламентом № 854/2004**;
  - б) не має **ідентифікаційного знаку**, передбаченого Додатком II Секції 1 цього Регламенту, якщо Регламент № 854/2004 не передбачає використання знаку здоров'я.
2. Оператор ринку застосовує ідентифікаційний знак, лише у випадку, коли продукти тваринного походження були вироблені на потужностях, які:
  - а) відповідають вимогам Регламенту №853/2004 та іншого законодавства про харчові продукти;
  - б) зареєстровані або на які отримано експлуатаційний дозвіл.

Вдосконалення системи  
контролю безпеки  
харчових продуктів  
в Україні

Проект фінансується ЄС



Improvement of Food Safety  
Control System  
in Ukraine

A project funded by the EU

## **ПОЗНАЧКА ПРИДАТНОСТІ. РЕГЛАМЕНТ № 854/2004**

Позначка придатності - знак, який свідчить про те, що офіційний контроль було здійснено у відповідності до вимог Регламенту № 854/2004.

Застосовується до м'яса та м'ясних продуктів та являє собою маркування, яке наноситься на тушу (частину туші);

Наноситься на зовнішню поверхню туші, шляхом нанесення відбитку чорнилом або гарячим клеймуванням (електротавро) у такий спосіб, щоб коли туша була розроблена на напівтуші чи четвертини, або напівтуші були розроблені на три частини, кожна з частин мала позначку придатності.

Вдосконалення системи  
контролю безпеки  
харчових продуктів  
в Україні

Проект фінансується ЄС



Improvement of Food Safety  
Control System  
in Ukraine

A project funded by the EU

## **ПОЗНАЧКА ПРИДАТНОСТІ. РЕГЛАМЕНТ № 854/2004**

Позначка придатності туш свійських копитних тварин, диких ссавців, вирощених в неволі, окрім зайцеподібних та великих диких тварин, а також напівтуш, четвертин та шматків, що отримують шляхом розроблення напівтуш на три шматки, наноситься на бойні та потужностях, які здійснюють поводження із дикими тваринами, відповідно до Розділу III Секції I Додатку I цього Регламенту.

Позначка придатності наноситься офіційним ветеринаром або за його відповідальності, якщо офіційний контроль не виявив жодних недоліків, що можуть зробити м'ясо непридатним для споживання людиною.

Вдосконалення системи  
контролю безпеки  
харчових продуктів  
в Україні

Проект фінансується ЄС



Improvement of Food Safety  
Control System  
in Ukraine

A project funded by the EU

## **ПОЗНАЧКА ПРИДАТНОСТІ РЕГЛАМЕНТ № 854/2004**

Позначка придатності повинна бути овальною, шириною принаймні 6,5 см та висотою 4,5 см та зазначати наступну інформацію дуже розбірливими символами:

(а) позначка повинна зазначати назву країни, де знаходиться потужність, яка може бути написана повністю великими літерами або зазначена як код з двох літер, відповідно до стандарту ISO.

Проте, у випадку держави-члена, ці коди такі: BE, BG, CZ, DK, DE, EE, GR, ES, FR, IE, IT, CY, LV, LT, LU, HU, MT, NL, AT, PL, PT, RO, SI, SK, FI, SE and UK; K;

(б) позначка повинна містити експлуатаційний номер бійні; та

(в) у разі застосування на бійні в межах Співтовариства, позначка має включати скорочення CE, EB, EC, EF, EG, EK, EO, EY, ES, EÜ, EK або WE.

Така аббревіатура не застосовується до м'яса, отриманого на бійні, яка знаходиться поза межами ЄС



Вдосконалення системи  
контролю безпеки  
харчових продуктів  
в Україні

Проект фінансується ЄС



Improvement of Food Safety  
Control System  
in Ukraine

A project funded by the EU

## **ПОЗНАЧКА ПРИДАТНОСТІ. РЕГЛАМЕНТ № 854/2004**

Літери мають бути висотою принаймні 0,8 см, а цифри принаймні 1 см. Розміри та символи позначки можуть бути зменшені для позначки придатності овець, кіз та поросят.

Барвники, що використовують для позначок придатності повинні бути дозволені відповідно до правил Співтовариства щодо використання барвників у харчових продуктах

Вдосконалення системи  
контролю безпеки  
харчових продуктів  
в Україні

Проект фінансується ЄС



Improvement of Food Safety  
Control System  
in Ukraine

A project funded by the EU

## **ІДЕНТИФІКАЦІЙНИЙ ЗНАК. РЕГЛАМЕНТ №853 ДОДАТОК II СЕКЦІЯ I**

**Ідентифікаційний знак – є обов'язковим для операторів ринку молока та молочних продуктів**

### **Застосування ідентифікаційного знаку**

- має бути застосований до того, як харчовий продукт залишить потужність;
- коли упаковка або первинна упаковка вилучені, або продукт переробляється в подальшому на іншій потужності, до такого продукту має застосовуватися новий ідентифікаційний знак. У цьому випадку ідентифікаційний знак має містити номер експлуатаційного дозволу потужності, де така діяльність мала місце.

3. У відповідності із ст. 18 Регламенту № 178/2002, оператори ринку повинні мати системи та процедури, які дозволяють їм встановити оператора ринку, який поставив харчовий продукт тваринного походження, та оператора ринку, якому вони поставили харчовий продукт тваринного походження.



Вдосконалення системи  
контролю безпеки  
харчових продуктів  
в Україні

Проект фінансується ЄС



Improvement of Food Safety  
Control System  
in Ukraine

A project funded by the EU

## РЕГЛАМЕНТ №853 ДОДАТОК II СЕКЦІЯ I

### Форма ідентифікаційного знаку

1. Знак повинен бути чітким для сприйняття та стійким до стирання, а символи, що використовуються, повинні бути розбірливими. Знак повинен бути легко помітним для компетентного органу.
2. Знак повинен зазначати назву країни, де розташована потужність. Назва може бути представлена повністю або у формі коду з двох букв у відповідності із відповідним стандартом ISO.
3. Коди країн-членів ЄС мають наступний вигляд: **BE, BG, CZ, DK, DE, EE, GR, ES, FR, IE, IT, CY, LV, LT, LU, HU, MT, NL, AT, PL, PT, SI, SK, FI, RO, SE and UK**.

Вдосконалення системи  
контролю безпеки  
харчових продуктів  
в Україні

Проект фінансується ЄС



Improvement of Food Safety  
Control System  
in Ukraine

A project funded by the EU

## Ідентифікаційний знак. Регламент № 853 Додаток II Секція I

### Форма ідентифікаційного знаку

4. Знак має містити номер експлуатаційного дозволу потужності. Якщо на потужності виробляються як харчові продукти, до яких застосовується цей Регламент, так і харчові продукти, до яких він не застосовується, то оператор ринку може застосовувати один ідентифікаційний знак на обидва види харчових продуктів.
5. Коли знак застосовується на потужності, яка знаходиться на території ЄС, він має бути овальної форми та містити аббревіатуру: **CE, EB, EC, EF, EG, EK, EO, EY, ES, EÜ, EK** або **WE**.

Така аббревіатура не відноситься до знаків, які застосовуються до харчових продуктів, які імпортуються ЄС з потужностей, що знаходяться не в ЄС.

Вдосконалення системи  
контролю безпеки  
харчових продуктів  
в Україні

Проект фінансується ЄС



Improvement of Food Safety  
Control System  
in Ukraine

A project funded by the EU

## Ідентифікаційний знак. Регламент № 853 Додаток II Секція I

### Додаток II Секція I Метод маркування

1. Знак може, залежно від виду представлення різних продуктів тваринного походження, наноситися безпосередньо на продукт, упаковку або первинну упаковку, або друкуватися на бирці, що додається до продукту, на первинній упаковці або упаковці. Знак може також бути невідривним ярликом із стійкого матеріалу.

2. Для продуктів тваринного походження, які розміщуються в транспортних контейнерах або великих упаковках і які призначені для подальшої обробки, переробки, первинного пакування або пакування на іншій потужності, знак може наноситися на зовнішню поверхню контейнеру або упаковки.

3. У випадку рідких, гранульованих або порошкових продуктів тваринного походження, що перевозяться без упаковки, ідентифікаційний знак не є обов'язковим, якщо супроводжувальна документація містить інформацію, зазначену в (пп.2- 5 «Форма ідентифікаційного знаку»).

Вдосконалення системи  
контролю безпеки  
харчових продуктів  
в Україні

Проект фінансується ЄС



Improvement of Food Safety  
Control System  
in Ukraine

A project funded by the EU

## Ідентифікаційний знак. Регламент №853 Додаток II Секція I

### Метод маркування

4. Якщо продукти тваринного походження розміщують в упаковці, призначеній для безпосереднього постачання кінцевому споживачу, достатньо нанести знак лише на зовнішню поверхню цієї упаковки.

5. Якщо знак наноситься безпосередньо на продукти тваринного походження, використовувані фарби повинні бути дозволені відповідно до положень Співтовариства щодо використання барвників в харчових продуктах.

Вдосконалення системи  
контролю безпеки  
харчових продуктів  
в Україні

Проект фінансується ЄС



Improvement of Food Safety  
Control System  
in Ukraine

A project funded by the EU

## Ідентифікаційний знак

### Регламент №853 Додаток III Секція IX

Шляхом відступу від вимог Додатку II Секції I:

1. Замість зазначення номеру експлуатаційного дозволу потужності, ідентифікаційний знак може включати посилання на те, де на первинній упаковці або упаковці це зазначено;
2. У випадку пляшок, що можуть повторно використовуватися, ідентифікаційний знак може зазначати лише початкові літери країни відправлення, та номер експлуатаційного дозволу потужності.



Вдосконалення системи  
контролю безпеки  
харчових продуктів  
в Україні

Проект фінансується ЄС



Improvement of Food Safety  
Control System  
in Ukraine

A project funded by the EU

# Вимоги до маркування харчових продуктів

- ✓ Директива ЄС 2000/13 про наближення законів держав - членів ЄС щодо маркування, представлення і реклами харчових продуктів, призначених для продажу кінцевому споживачу – до 13.12.2014
- ✓ Директива ЄС 90/496 щодо маркування поживних властивостей харчових продуктів - до 13.12.2014
- ✓ Новий Регламент ЄС 1169/2009 щодо надання споживачам інформації про харчові продукти – з 14.12.2014



Вдосконалення системи  
контролю безпеки  
харчових продуктів  
в Україні

Проект фінансується ЄС



Improvement of Food Safety  
Control System  
in Ukraine

A project funded by the EU

# Вимоги до маркування харчових продуктів

- Фасовані харчові продукти для доставки споживачам і продовольчим мережам;
- Менше правил застосовуються до нефасованих харчових продуктів;
- Маркування не повинно вводити споживачів в оману;
- Повинно бути очевидним, легким для розуміння, мовою, зрозумілою для споживачів;

Вдосконалення системи  
контролю безпеки  
харчових продуктів  
в Україні

Проект фінансується ЄС



Improvement of Food Safety  
Control System  
in Ukraine

A project funded by the EU

# Вимоги до маркування харчових продуктів

- Назва, вага нетто, позначка дати і вмісту алкоголю (якщо  $>1,2\%$ ) повинні знаходитися в «одному полі зору»;
- Невеликі упаковки з максимальною площею поверхні  $< 10$  кв. см потребують тільки назву, вагу нетто і позначку про дату;
- Медичні інструкції у маркуванні харчових продуктів суворо заборонені

Вдосконалення системи  
контролю безпеки  
харчових продуктів  
в Україні

Проект фінансується ЄС



Improvement of Food Safety  
Control System  
in Ukraine

A project funded by the EU

# Вимоги до маркування харчових продуктів

- **Обов'язкове маркування** – інформація, яка обов'язково повинна міститися на етикетці;
- **Необов'язкове маркування** – інформація яка, якщо міститися на етикетці, повинна мати конкретний затверджений законодавством формат;
- **Добровільне маркування** – інформація, яка міститися на етикетці, але для якої немає конкретного затвердженого законодавством формату;

Вдосконалення системи  
контролю безпеки  
харчових продуктів  
в Україні

Проект фінансується ЄС



Improvement of Food Safety  
Control System  
in Ukraine

A project funded by the EU

## Обов'язкова інформація

- Назва харчового продукту
- Перелік інгредієнтів
- Вага нетто
- Указання дати
- Назва і адреса
- Місце походження чи географічне місце розташування
- Особливі умови зберігання
- Важливі інструкції для використання

Вдосконалення системи  
контролю безпеки  
харчових продуктів  
в Україні

Проект фінансується ЄС



Improvement of Food Safety  
Control System  
in Ukraine

A project funded by the EU

## Обов'язкова інформація

- Інформація про поживні властивості (з 2016 року )
- Що характеризують інгредієнт(и) %
- Алергени
- ГМО
- Обробка іонізуючим випромінюванням
- Упаковка МГС (модифіковане газове середовище)
- Міцність алкоголю (якщо >1,2%)

Вдосконалення системи  
контролю безпеки  
харчових продуктів  
в Україні

Проект фінансується ЄС



Improvement of Food Safety  
Control System  
in Ukraine

A project funded by the EU

## Назва харчового продукту

- Назва, що вимагається законодавством: тобто у законі визначено яку назву повинен мати харчовий продукт, наприклад для риби;
- Традиційна назва: тобто назва, під якою цей харчовий продукт відомий на території, де він продається, наприклад піца, карі;
- Пояснювальна назва: опис, який роз'яснює споживачам який це продукт і дозволяє уникнути плутанини;
- Назва повинна включати будь-який процес, наприклад сухий, пастеризований тощо



Вдосконалення системи  
контролю безпеки  
харчових продуктів  
в Україні

Проект фінансується ЄС



Improvement of Food Safety  
Control System  
in Ukraine

A project funded by the EU

## Перелік інгредієнтів

- Під назвою словом «Інгредієнти»
- Сортування ваги від більшої до меншої
- Зокрема добавки, барвники, підсолоджувачі, консерванти тощо
- Також інгредієнти «складових інгредієнтів», наприклад тісто в лазаньї;

Вдосконалення системи  
контролю безпеки  
харчових продуктів  
в Україні

Проект фінансується ЄС



Improvement of Food Safety  
Control System  
in Ukraine

A project funded by the EU

## Вага нетто

- Вага (г або кг) або
- Об'єм (мілілітр, сантілітр або літр).

## Зазначення дати

- «Вжити до» або
- «Кінцева дата придатності».

Вдосконалення системи  
контролю безпеки  
харчових продуктів  
в Україні

Проект фінансується ЄС



Improvement of Food Safety  
Control System  
in Ukraine

A project funded by the EU

## Назва й адреса

- Виробник або
- Пакувальник або
- Продавець у ЄС

## ПОХОДЖЕННЯ ЧИ ГЕОГРАФІЧНЕ МІСЦЕ РОЗТАШУВАННЯ

- Якщо ненадання такої інформації може ввести споживачів в оману

Вдосконалення системи  
контролю безпеки  
харчових продуктів  
в Україні

Проект фінансується ЄС



Improvement of Food Safety  
Control System  
in Ukraine

A project funded by the EU

## Умови зберігання/використання

- Умови зберігання, наприклад зберігання в холодильнику при температурі не більше 5°C
- Умови використання, наприклад використання впродовж двох днів після відкриття

## ІНСТРУКЦІЇ ДЛЯ ВИКОРИСТАННЯ

- Чи можливо використання продукту без інструкцій

Вдосконалення системи  
контролю безпеки  
харчових продуктів  
в Україні



Improvement of Food Safety  
Control System  
in Ukraine

Проект фінансується ЄС

A project funded by the EU

# ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПОЖИВНІ ВЛАСТИВОСТІ

- Інформація про поживні властивості: калорійність, білки, вуглеводи, жири, клітковина, натрій, вітаміни, мінерали;
- Обов'язково, якщо маркування містить інструкції щодо поживних властивостей;
- Добровільно в усіх інших випадках;
- У разі надання, інформація про поживні властивості повинна мати спеціальний формат.

Вдосконалення системи  
контролю безпеки  
харчових продуктів  
в Україні



Improvement of Food Safety  
Control System  
in Ukraine

Проект фінансується ЄС

A project funded by the EU

# ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПОЖИВНІ ВЛАСТИВОСТІ

- Інформація про поживні властивості: калорійність, білки, вуглеводи, жири, клітковина, натрій, вітаміни, мінерали;
- Обов'язково, якщо маркування містить інструкції щодо поживних властивостей;
- Добровільно в усіх інших випадках;
- У разі надання, інформація про поживні властивості повинна мати спеціальний формат.



Вдосконалення системи  
контролю безпеки  
харчових продуктів  
в Україні

Проект фінансується ЄС



Improvement of Food Safety  
Control System  
in Ukraine

A project funded by the EU

# ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПОЖИВНІ ВЛАСТИВОСТІ

- Інформація про поживні властивості формат №1: калорійність, білки, вуглеводи, жири;
- Інформація про поживні властивості формат №2: калорійність, білки, вуглеводи, цукор, жири, насичені жири, клітковина, натрій;
- Інформація про поживні властивості може також містити крохмаль, поліол, мононенасичені жири чи холестерин;
- Окремі мінерали та/або вітаміни, що присутні у значній кількості

Вдосконалення системи  
контролю безпеки  
харчових продуктів  
в Україні

Проект фінансується ЄС



Improvement of Food Safety  
Control System  
in Ukraine

A project funded by the EU

## ІНФОРМАЦІЯ, ЯКА

## ХАРАКТЕРИЗУЄ ІНГРЕДІЄНТИ

- Окремо вказані в назві харчового продукту, наприклад полуничний джем;
- Окремо визначені в іншому місці, наприклад зроблений з використанням найкращих українських полуниць;
- Малюнок або графічне представлення, наприклад малюнок полуниць;
- Коли інгредієнт необхідний для характеристики продукту.

Вдосконалення системи  
контролю безпеки  
харчових продуктів  
в Україні

Проект фінансується ЄС



Improvement of Food Safety  
Control System  
in Ukraine

A project funded by the EU

## АЛЕРГЕНИ

- Харчові продукти, що містять алергенні речовини чи продукти, виготовлені з алергенних речовин, повинні маркуватися для вказання їх присутності;
- Алергенні речовини, визначені в Регламенті;
- Селера, хлібні злаки, що містять глютен, яйця, риба, люпин, молоко, молюски, гірчиця, горіхи, горох, насіння кунжуту, соя;
- Діоксид сірки та сульфіти (консерванти), якщо >10мг на кг або на літр.

Вдосконалення системи  
контролю безпеки  
харчових продуктів  
в Україні

Проект фінансується ЄС



Improvement of Food Safety  
Control System  
in Ukraine

A project funded by the EU

## ГМО

- Потрібно вказувати наявність ГМО;
- Можуть використовуватися тільки дозволені ГМО.

## ОБРОБКА ІОНІЗУЮЧИМ ОПРОМІНЮВАННЯМ

- Потрібно вказувати наявність обробки;
- Примітка: Тільки дозволені для опромінювання рослини

Вдосконалення системи  
контролю безпеки  
харчових продуктів  
в Україні

Проект фінансується ЄС



Improvement of Food Safety  
Control System  
in Ukraine

A project funded by the EU

# МОДИФІКОВАНЕ ГАЗОВЕ СЕРЕДОВИЩЕ

- Потрібно вказувати використання упаковки МГС (модифіковане газове середовище)

## МІЦНІСТЬ АЛКОГОЛЮ

- Міцність алкоголю повинна вказуватися, якщо більше, ніж 1,2%

*Вдосконалення системи  
контролю безпеки  
харчових продуктів  
в Україні*

Проект фінансується ЄС



*Improvement of Food Safety  
Control System  
in Ukraine*

A project funded by the EU

**Дякую за увагу!**  
**А тепер я готова відповісти  
на запитання**